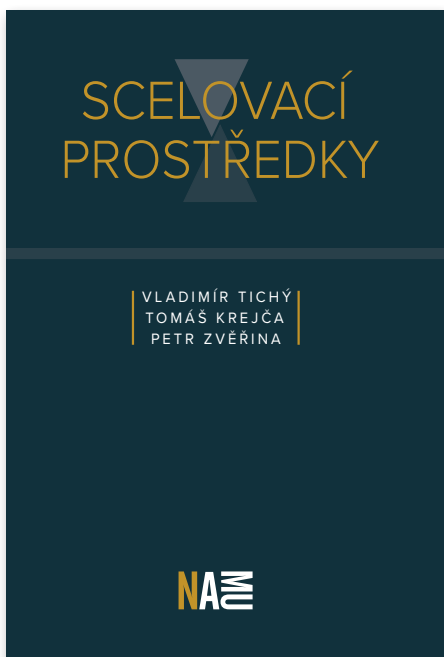

Tomáš Krejča, Vladimír Tichý, Petr Zvěřina: SCELOVACÍ PROSTŘEDKY

Jakým způsobem je organizována hudební struktura v novodobé evropské hudbě? Jaké materiálové prvky a kompoziční postupy určují, že vnímáme skladbu jako „logickou“? Jedním z důležitých úkolů hudební teorie je pokoušet se tyto prvky a postupy nalézat, definovat a klasifikovat. Autoři knihy vnitřní zákonitosti hudební struktury označují termínem *scelovací prostředky* (pojem Karla Janečka z knihy *Tektonika*) a na velkém množství skladeb, kompozičních přístupů či teoretických uchopení se snaží prozkoumávat jejich rozličné polohy, způsoby uplatnění či negaci.

Knihu uvozuje přehledová studie Vladimíra Tichého *Souvislost jako nezbytný atribut hudebního celku*, která se ve větší míře věnuje situaci vládnoucí v evropském *opus perfectum* na přelomu 19. a 20. století (dílčí partie nadepsaná příznačně *Včera*, do značné míry i partie nadepsaná *Dnes*), neopomíjí ovšem ani skutečnost, že od 20. století, zejména pak od jeho druhé poloviny, vstupují „do hry“ i principy nové, od dosavadního konceptu *opus perfectum* odlišné (dílčí partie *Zítřka*?). Dominantami bilančních a rekapitulujících úvah Tichého v úsecích *Včera* a zejména *Dnes* jsou znamenité spisy Karla Janečka a Karla Risingera s řadou podnětných a v nejlepší slova smyslu nadčasových vývodů a postulátů.

Tomáš Krejča svým textem *Cesta k hudební struktuře* plynule navazuje na Tichého hypotézy. Autor dále rozvíjí úvahy vysloveně systematické. Hlavní problémové okruhy zní: čím je dána vnitřní dynamika hudební struktury?, řád jako nezbytný předpoklad hudební struktury, dichotomie „kontrasty × scelovací prostředky“. Tyto okruhy jsou dále doplněny odkazy na klasické a prověřené texty typu Janečkovy *Tektoniky*, skladatelský i teoretický odkaz autorů Druhé vídeňské školy (Anton Webern a jeho restriktce), přes Oliviera Messiaena k Pierru Boulezovi a (takřka paradoxně) Johnu Cageovi, Iannis Xenakisovi či Karlheinzovi Stockhausenovi.

Text Petra Zvěřiny *Doing it one way and doing it another way* je případová studie, která se snaží o nalezení, charakterizaci a eventuálně pojmenování fenoménu scelovacích prostředků v pozdní tvorbě Mortona Feldmana. Řada Feldmanových

vrcholných kompozičních postupů je uváděna do vztahu s jeho ranou tvorbou, což autorovi připravuje půdu pro důležitější zobecňující vývody, z nichž za pozornost stojí zejména označení Feldmanovy hudby jako „rhizomatické“ (v návaznosti na pojem *rhizom* Gillesa Deleuze a Félixu Guattariho).

Knihy jsou součástí hudebněteoretické produkce Nakladatelství AMU, do níž se řadí knihy jako *(A)tonalita* (2015), *Musical Kinetic* (2014) či *Rozumět hudbě* (2015). Na přelomu roku 2017 a 2018 chystáme k vydání anglický překlad klíčové knihy Karla Janečka *Základy moderní harmonie* (*Foundations of Modern Harmony*).

Vladimír Tichý je hudební skladatel, teoretik a pedagog. V hudebně teoretickém oboru publikoval řadu odborných studií a dvě knihy. Přednáší hudební teorii na Hudební a taneční fakultě AMU v Praze, pedagogicky spolupracuje s Gymnáziem a hudební školou hl. města Prahy. Ve své skladatelské tvorbě navazuje zejména na klasiky 20. století.

Tomáš Krejča působí stejně jako další dva autoři na katedře teorie hudby HAMU. Zabývá se výzkumem hudební řeči 20. a 21. století. Zaměřuje se zejména na tektonické procesy a formování hudebních struktur. Věnuje se také pedagogické činnosti na středoškolské úrovni, příležitostně komponuje či aktivně provozuje hudbu.

Petr Zvěřina je absolvent doktorského studia v oboru hudební teorie na Hudební a taneční fakultě Akademie múzických umění v Praze. Zabývá se hudbou 20. a 21. století a snaží se o inovaci hudebněanalytických metod. Spolupracuje s Nakladatelstvím AMU jako odborný redaktor hudebních publikací.

Publikace vzniká v rámci projektu „Vývoj evropského hudebního myšlení ve 20. a 21. století z hlediska časové a strukturní artikulace hudební struktury“ podpořeného z prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, kterou poskytlo MŠMT v roce 2016.

Více informací o této publikaci i dalších edičních počinech Nakladatelství AMU (včetně e-shopu) najdete na adrese: www.namu.cz

Chcete-li knihu redakčně zpracovat, zažádejte si o recenzní výtisk.

[Eva Zavřelová / eva.zavrelova@amu.cz](mailto:eva.zavrelova@amu.cz)

